

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Ændringer i og Tillæg til Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903, Afsnit D.: Statstilskud til Kommunerne.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 2876; Udvalgets Betænkning i Tillæg B. Sp. 1201).

Udenfor Betænkningen var der ikke stillet Ændringsforslag.

De stillede Ændringsforslag, de Paragraffer, hvortil de vare stillede, samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sattes til Behandling under eet.

Ordføreren (Sandbæk): Jeg skal ikke fremsætte ret mange Bemærkninger, men der er, siden vi havde Lovforslaget til første Behandling, sket noget nyt, nemlig at der har været tilstillet Udvalget et Materiale, som der, det tør jeg dristigt sige, vist ikke er Mage til, et Materiale, som kaster Lys over Skatteevnen og Skattebyrden hos Kommunerne her i Danmark. Jeg vil bringe den forhenværende Minister, det ærede Medlem fra Assens (Berntsen), en varm Tak, fordi han har fremskaffet dette Materiale, og jeg vil bringe Direktøren for Statistisk Bureau en Tak for Udarbejdelsen af Materialet samt den nuværende Indenrigsminister en Tak for, at Materialet er stillet til Udvalgets Raadighed. I Anledning af dette Materiale ønsker jeg at gøre opmærksom paa enkelte Ting. Der stilles stadig større og større Krav til Statskassen ogsaa fra Kommunerne, og det har i den sidste Tid givet sig Udslag i et Andragende fra Københavns Magistrat og et Andragende fra Købstadforeningens Repræsentantskab. Med Formandens Tilladelse vil jeg oplæse enkelte Udtalelser af disse Andragender.

I et lille Skrift, vi have modtaget fra Københavns Magistrat, hedder det et Sted: „Det er, efterhaanden som Udviklingen er skreden frem, blevet mere og mere klart, at de Delingslinier mellem Statens og Kommunens Opgaver, der ansaas for naturlige i Midten af forrige Aarhundrede, og hvis Lovgivning danner Grundlaget for den endnu bestaaende Ordning, ikke mere kan holdes“. Der dvæles saa ved de store Byder, der paahvile Københavns Kommune, og peges paa en Del af dem, som Lovgivningsmagten har paalagt den, og saa hed-

der det længere henne: „Man har i det foregaaende netop dvælet saa udførligt ved de store Udgifter, som den senere Tids Sociallovgivning har paalagt Kommunen, for derved nærmere i det enkelte at paavise, hvor uforholdsmæssig stærkt disse Opgavers Løsning tynger Kommunens Budget og hele finansielle Evne. Naar man da, som nys nævnt, i Tilfælde som Ydelse af Alderdoms- og Sygehjælp har erkendt, at den socialpolitiske Forsorg paahviler Staten som saadan eller dog i første Række bør varetages af Staten — hvorfor da ogsaa Kommunerne egentlig kun ere blevne medinddragne mere foreløbig og forsøgsvis, indtil man lærte disse Socialloves Virkninger nærmere at kende —, saa synes det ogsaa naturligt, at Staten ikke indskrænker sig til blot at tage Byrden paa de tvende nævnte Felter, men overhovedet paa hele dette Omraade træder frem i første Række og indtager den den tilkommende Førstilling. Man tillader sig derfor for Forsørgelsesvæsenets Vedkommende at peges paa Ønskeligheden af, at Staten paa dette Omraade traadte langt mere støttende til. Den Del af Forsørgelsesvæsenet, der netop ifølge sin Karakter ikke skal være Fattighjælp, hører efter Kommunalbestyrelsens Formening højst uegentlig under Kommunernes Udgiftsressort, da det er det hele nationale Erhvervssamfunds Sag at bære denne Byrde, og dens Fordeling derfor tilkommer Staten og dennes Skattevæsen. Ud fra dette Synspunkt, der ogsaa tør siges at være godkendt af den moderne Socialvidenskab, udtaler man sin Forventning om, at Staten i væsentlig Grad vil bidrage til i ganske andet Omfang end hidtil at lette Kommunerne deres Bidrag til disse Samfundsopgavers Løsning“.

Dette var, hvad jeg ønskede at fremføre fra Københavns Magistrat. Saa beder jeg om Tilladelse til at læse nogle faa Linier af det lille Skrift fra Købstadforeningens Repræsentantmøde den 10. December 1909, som er tilstillet Medlemmerne. Der staar: „Repræsentantmødet beslutter at indgaa til Regering og Rigsdag med Andragende om, at der nedsættes en Kommission særlig til Overvejelse af Ændringer i Kommunernes Skattevæsen og forøgede Statstilskud til Kommunerne samt Fordelingen heraf“. Og Side 3 staa følgende 2 Linier: „Men Spørgsmaalet er, om ikke adskillige af de Opgaver, man helt eller delvis lægger paa Kommunerne, ere Opgaver, som Staten burde tage sig af“. Dette var, hvad jeg gerne vilde have Lov at fremføre, thi naar vi skulle have denne